

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені І. І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН,
ПОЛІТОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

ПЕРША ІНОЗЕМНА МОВА (КИТАЙСЬКА)

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до вивчення навчальної дисципліни
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»

Одеса
Букаєв Вадим Вікторович
2024

УДК 811.581'243(072)

П26

Укладачі:

М. Ю. Карпенко, кандидат філологічних наук, доцент кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

В. В. Горбалінська, викладачка кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Рецензенти:

В. Ю. Неклесова, доктор філологічних наук, професор кафедри граматики англійської мови Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

О. Ю. Карпенко, доктор філологічних наук, завідувач кафедри граматики англійської мови Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

*Рекомендовано до друку вченою радою
факультету міжнародних відносин, політології та соціології
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
(Протокол № 2 від 2 жовтня 2024 року)*

П26 **Перша іноземна мова (китайська)** : методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» / уклад.: М. Ю. Карпенко, В. В. Горбалінська. – Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2024. – 20 с.

Методичні вказівки розраховані на поглиблене вивчення тем навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням (китайська)» здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії та були розроблені відповідно до силабусу та робочої програми дисципліни. Основна мета вказівок – надати методичну допомогу здобувачам вищої освіти у підготовці та вивченні тем практичних занять та у процесі самостійної роботи.

УДК 811.581'243(072)

© Карпенко М. Ю., Горбалінська В. В. укладання, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ТЕМАТИКА ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ.....	5
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	8
ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	10
ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПЕРІОДИЧНОГО КОНТРОЛЮ	13
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	16

ВСТУП

Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Перша іноземна мова (китайська)» для здобувачів першого курсу призначені для допомоги здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», які навчаються в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова на Факультеті філології.

Мета курсу «Перша іноземна мова (китайська)» – забезпечити здобувачів початковими знаннями та навичками, необхідними для володіння китайською мовою, а також ознайомити з основами китайської культури та принципами міжкультурної комунікації.

Завдання курсу: формувати базові лексико-граматичні знання китайської мови; розвивати початкові навички аудіювання, говоріння, читання та письма; сприяти розвитку міжкультурної компетентності та толерантності до культурних відмінностей. Опанування лексичного матеріалу, вдосконалення навичок спілкування з використанням матеріалу в межах тем передбачених програмою курсу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

- Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.
- Володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на іноземні мови, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проєктів.
- Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

ТЕМАТИКА ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I

Тема 1. Піньїнь та фонетика китайської мови.

Основи системи піньїнь: фінали та ініціали. Порядок написання рис: зліва направо, зверху вниз. Голосні та приголосні звуки китайської мови. Правила використання чотирьох тонів. Особливості написання рис, таких як «краплі».

Тема 2. Граматичні основи: частини мови та порядок слів у реченнях.

Займенники: однини та множини, вказівні займенники (这 та 那). Лічильні слова 个 та 几: правила та умови їх використання. Порядок слів у простих китайських реченнях.

Тема 3. Вираження часу та місця.

Обставина часу та місця в реченнях. Використання числівника 多少 та відмінності від 几. Особливості використання дієслова 在 у контексті місця. Вивчення назв країн та місць китайською мовою.

Тема 4. Модальні слова та питальні структури.

Різниця між 想 та 要, їх однакові та різні значення. Модальні дієслова 能 та 会: правила використання та відмінності. Використання 会 для позначення майбутнього часу. Питальні слова та конструкції: 为什么, 哪里, 哪儿, 谁, 怎么, 什么. Структури з питальними словами та альтернативні питання з роздільниками.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Мовленнєвий аспект

Тема 5. Вітання та фрази ввічливості.

Вивчення основних фраз для привітання, знайомства, прощання та вибачення. Знайомство з питаннями, що стосуються імені, віку, занять і стану співрозмовника (як, наприклад, «Як тебе звати?», «Скільки тобі років?», «Як твої справи?», «Ти зайнятий?»). Побудова фраз для висловлення своєї особистої інформації (наприклад, «Я – здобувач університету», «Де навчаюсь?», «Що вивчаю?»).

Тема 6. Моя сім'я та мрії.

Розповідь про свою сім'ю: кількість членів родини, їхній вік, національність, інтереси та місця роботи. Вивчення назв міст і країн для розповіді про своє походження. Опис власних мрій і планів на майбутнє, використовуючи відповідні мовні конструкції для вираження бажань і цілей.

Тема 7. Цифри, дні та розклад.

Вивчення чисел до 10 000 та особливостей їх використання (наприклад, 两). Правила написання дат китайською мовою з дотриманням послідовності: рік-місяць-день. Розрізнення назв тижнів: 星期, 礼拜, 周 та умов їх використання. Вивчення назв днів тижня, годинника, часу доби та побудови питань щодо часу («Котра година?», «Який день?», «Яке число?»). Вивчення способів складання розпорядку дня за годинами.

Тема 8. Їжа, напої та покупки.

Вивчення основних фраз для замовлення їжі в ресторані та покупок у магазині. Ознайомлення з особливостями китайської кухні, типовими стравами та способами їх замовлення. Практика використання питань на тему «Що ти вмієш готувати?» і «Яка їжа тобі подобається?». Вивчення фраз для оплати, лічби грошей, а також вміння спілкуватися в контексті відвідування кафе чи ресторану.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Історико-культурний аспект

Тема 9. Історія виникнення китайської цивілізації.

Огляд передумов формування китайської цивілізації, основи суспільства та держави Стародавнього Китаю. Вивчення культури Яншао та її впливу на розвиток китайської культури. Опис основних етапів формування соціальної та політичної системи.

Тема 10. Доімперський Китай: епохи Ся та Шань.

Ознайомлення з епохами Ся та Шань як ранніми періодами китайської історії. Вивчення китайської історіографічної традиції, основних археологічних знахідок та культурного спадку. Огляд династії Шан-Інь, зокрема політичної структури Інь та перших досягнень китайців. Обговорення проблеми Ся та ролі легендарних імператорів у становленні держави.

Тема 11. Епоха Чжоу та імперія Цинь.

Вивчення періодів Західної та Східної Чжоу, періоду Чуньцю та Чжаньго. Ознайомлення з конфуціанством як важливим філософським напрямом, його принципами та впливом на китайське суспільство. Аналіз імперії Цинь та перших кроків до централізованої держави, ролі імператора Цинь Ши Хуан у розвитку Китаю.

Тема 12. Китай у XX столітті та сучасність.

Вивчення подій, пов'язаних із розпадом китайської імперії, ролі Китаю у Другій світовій війні та створення Китайської Народної Республіки.

Огляд розвитку зовнішньої політики КНР від другої половини ХХ століття до сьогодення. Основи консульської та дипломатичної служби КНР, участь у міжнародних організаціях і інтеграційних об'єднаннях.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Піньїнь. Фінали та ініціали. Порядок написання рис.

1.1.-1.2. Відпрацювання вимови звуків та вивчення тонів.
1.3.-1.4. Вивчення порядку написання рис ієрогліфів та письмове відпрацювання техніки написання.

Тема 2. Частини мови та порядок слів у реченнях.

Займенники. Лічильні слова 个 та 几.

2.1. Вивчення частин мови та порядку слів у китайських реченнях. Базова структура: суб'єкт + дієслово, суб'єкт + дієслово + об'єкт.
2.2.-2.3. Вивчення китайських займенників та правил використання лічильних слів 个 та 几. Підготовка перекладів речень з китайської на українську, обґрунтування використання лічильних слів 个 або 几. Виконання завдання на редагування речень «Знайди помилку».

Тема 3. Обставина часу та обставина місця. Використання 多少.

3.1.-3.3. Вивчення обставини часу: суб'єкт + час + дієслово (+ об'єкт). Вивчення обставини місця: суб'єкт + час + 在 місце + дієслово (+ об'єкт) та винятків. Підготовка перекладів речень з китайської на українську. Складання 15 власних прикладів речень.
3.4. Відпрацювання використання 多少. Підготовка перекладів речень з китайської на українську.

Тема 4. Відмінність 想 та 要. Модальні слова 能 та 会.

Питальні слова. Питання з 不, що розділяються. Альтернативне питання.

4.1.-4.3. Вивчення відмінностей між 想 та 要.
4.4.-4.6. Вивчення модальних слів 能 та 会, їх спільних значень та відмінностей. Підготовка 10 речень з наведеними словами.
4.7. Вивчення питальних слів.
4.8. Підготовка прикладів питань з 不, що розділяються.
4.9. Вивчення правил використання альтернативних питань та підготовка прикладів.

Тема 5. Вітання. Фрази ввічливості. Як тебе звати? Скільки тобі років?

5.1. Вивчення фраз вітання та ввічливості.
5.2.-5.5. Читання діалогів за темою та підготовка двох діалогів за зразками.

Тема 6. Моя сім'я. Мої мрії.

6.1.-6.2. Читання текстів за темою «Моя сім'я», вивчення лексики та підготовка власного оповідання за зразками.

6.3. Підготовка есе за темою «Мої мрії» з використанням 想 та 要.

Тема 7. Цифри та числа. Дні, тижні, місяці. Години.

7.1.-7.8. Вивчення чисел, правил використання чисел, днів тижня, назв тижнів та їх особливостей, назв місяців та годин. Виконання завдання на редагування речень «Знайди помилку».

Тема 8. Їжа, напої та страви. Замовлення в ресторані. Покупки в магазині. Гроші.

8.1.-8.3. Вивчення лексики за темою «Їжа, напої та страви».

8.4. Підготовка діалогу «Замовлення в ресторані».

8.5.-8.6. Вивчення фраз для здійснення покупок у магазині. Вивчення лексики за темою «Гроші».

Тема 9. Історія виникнення китайської цивілізації.

9.1.-9.3. Читання матеріалів про історію виникнення китайської цивілізації, складання нотаток.

Тема 10. Доімперський Китай. Епоха Ся та Шань.

10.1.-10.3. Читання матеріалів про історію Доімперського Китаю.

10.4. Підготовка доповіді на тему: «Відомості про Ся (правда та міфи)».

10.5.-10.6. Вивчення відомостей про Шань та перші винаходи китайців.

Тема 11. Епоха Чжоу. Китай у період Західної Чжоу.

11.1.-11.2. Вивчення ключових відомостей про Епоху Чжоу.

11.3. Читання матеріалів про історію Східної Чжоу.

11.4. Дослідження перебігу подій у Китаї під час періоду Чжаньго.

11.5. Читання про передумови заснування Імперії Цинь.

Тема 12. Становлення КНР. Розвиток зовнішньої політики КНР від 2 пол. ХХ ст. до сьогодення. Основи консульської та дипломатичної служби КНР.

12.1.-12.2. Вивчення ключових відомостей про розпад імперії, участь Китаю у Другій світовій війні та становлення КНР.

12.3. Конспектування матеріалів про розвиток зовнішньої політики КНР від 2 пол. ХХ ст. до сьогодення на основі документальних відеоматеріалів.

12.4. Читання тексту про основи консульської та дипломатичної служби КНР, виписування ключової лексики.

12.5. Підготовка короткої доповіді про КНР у міжнародних організаціях та інтеграційних об'єднаннях.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка національною шкалою	за	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Здобувач освіти			
Відмінно		володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі

Добре	достатньо володіє матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; аналізує навчальну інформацію, але допускає окремі неточності та незначні помилки	правильно вирішив більшість завдань; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні навички виконання завдання
Незадовільно можливістю повторного складання	3 володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування);	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності,

		<p>безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки</p>	<p>правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички</p>
Незадовільно обов'язковим повторним вивченням дисципліни	3	<p>не володіє навчальним матеріалом</p>	<p>виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача</p>

ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПЕРІОДИЧНОГО КОНТРОЛЮ

1. Піньїнь, Фіналі та ініціали.
2. Порядок написання рис ієрогліфів.
3. Частина мови у китайській мові.
4. Порядок слів у китайських реченнях.
5. Займенники.
6. Лічильне слово 个. Приклади використання.
7. Лічильне слово 几. Приклади використання.
8. Обставина часу.
9. Обставина місця.
10. Використання 多少.
11. Відмінність 想 та 要. Приклади використання.
12. Модальні слова 能 та 会. Їхні спільні значення та відмінності.
13. Питання з 不, що розділяються.
14. Альтернативне питання.
15. Моя сім'я.
16. Мої мрії.
17. Цифри та числа.
18. Дні, тижні, місяці.
19. Години.
20. Їжа, напої та страви.
21. Замоклення в ресторані.
22. Покупки в магазині.
23. Гроші.

24. Історія виникнення китайської цивілізації.
25. Доімперський Китай. Епоха Ся.
26. Доімперський Китай. Епоха Шань.
27. Епоха Чжоу.
28. Китай у період Західної Чжоу.
29. Історія Східної Чжоу. Період Чуньцю.
30. Період Чжаньго. Імперія Цинь.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі
Форма для заліку в 1 семестрі**

Поточний та періодичний контроль				Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Індивідуальне самостійне завдання	
Т 1 – 15 Т 2 – 15	Т 5 – 15 Т 6 – 15	Т 9 – 5 Т 10 – 5 Т 11 – 5		
30	30	15	25	100

Контрольна робота за змістовим модулем здійснюється у формі письмових тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Тестові письмові завдання для модульних контрольних робіт складаються з 25 тестових завдань і відповідають змісту навчального матеріалу модуля. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання здобувач отримує 1 бал.

Форма для іспиту в 2 семестрі

Поточний та періодичний контроль			Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		
Т 3 – 10 Т 4 – 10	Т 7 – 10 Т 8 – 10	Т 12 – 20		
20	20	20	40	100

Контрольна робота за змістовим модулем здійснюється у формі письмових тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Тестові письмові завдання для модульних контрольних робіт складаються з 20 тестових завдань і відповідають змісту навчального матеріалу модуля. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання здобувач отримує 1 бал. Підсумковий контроль проводиться в змішаній (письмовій і усній) формі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Война М. О., Воробей О. С., Гончаренко О. М. Китайська мова. Базовий курс: підруч. для студ. вищ. / за ред. Н. С. Ісаєвої. Харків : Фоліо, 2016. 368 с.: іл.
2. Новий практичний курс китайської мови. Beijing Language Culture University Press : Hanban, 2018. 312 с.
3. HSK 标准教程.1 /姜丽萍主编。北京 : 北京语言大学出版社, 2014.
4. Wu Zhongwei. Contemporary Chinese (Revised Edition) – Textbook 1. Sinolingua Press, 2014. 159 с.
5. Wu Zhongwei. Contemporary Chinese (Revised Edition) – Exercise Book 1. Sinolingua Press, 2014. 83 с.

Додаткова

1. Китай. Історія. Культура: дайджест. Вип. 54 [Електронний ресурс] / Нац. ун-т харч. технол., Наук.-техн. б-ка; підгот. О. В. Олабоді. Київ, 2019. 20 с.
2. Кіктенко В. О. Історія українського китаєзнавства (XVIII – початок XXI століття). Київ, 2018. 388 с.
3. Ковальська Я. О. Внесок Стародавнього Китаю у культурно-цивілізаційний розвиток людства. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6512/Kovalska_Vnesok_starodavnogo_Kytayu.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Wu Zhongwei. Contemporary Chinese (Revised Edition) - Character Writing Workbook 1A. Sinolingua Press, 2015. 31 с.
5. Wu Zhongwei. Contemporary Chinese (Revised Edition) - Character Writing Workbook 1B. Sinolingua Press, 2015. 32 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Великий ієрогліфічний словник : веб-сайт. URL: www.tool.htpcn.com
2. Історія Стародавнього Китаю : веб-сайт. URL: <https://sites.google.com/view/hist-world-and-ukraine-grade-6/R2/R3/21?pli=1>
3. Китайсько-англійський, англо-китайський словник : веб-сайт. URL: www.nciku.com

4. Онлайн бібліотека китайських текстів : веб-сайт. URL:
<https://languageplayer.io/en/zh/books>
5. Посольство України в Китаї : веб-сайт. URL:
<http://china.mfa.gov.ua/ua>
6. Посольство Китаю в Україні : веб-сайт. URL:
<http://www.ua.chineseembassy.org/>
7. Релігія і культура Стародавнього Китаю : веб-сайт. URL:
<https://buklib.net/books/22660/>
8. Стародавній Китай: його історія, релігія та культура : веб-сайт.
URL: <https://travel-in-time.org/uk/mandrivki-chasom/starodavniy-kitay-yogo-istoriya-religiya-kultura/>
9. Тексти для читання : веб-сайт. URL:
<http://www.uiowa.edu/~chnsrdng/index.html>

Для нотаток

Для нотаток

Навчальне видання

ПЕРША ІНОЗЕМНА МОВА (КИТАЙСЬКА)

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до вивчення навчальної дисципліни
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»

Укладачі:

Карпенко Максим Юрійович
Горбалінська Владислава Віталіївна

В авторській редакції

Затверджено авт. 01.09.2024.

Підп. до друку 18.12.2024. Формат 60x90/16.
Папір офсетний. Гарнітура «Times New Roman».
Друк цифровий. Обсяг 0,9 ум. друк. арк.
Наклад 100 пр. Зам. № 2555.

Видавець Букаєв Вадим Вікторович
вул. Пантелеймонівська 34, м. Одеса, 65012.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2783 від 02.03.2007 р.
Тел. 0949464393, email: 7431393@gmail.com